

Vergaderjaar 2015–2016

34 300 VIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2016

Nr. 111

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 november 2015

In het ordedebat van 29 oktober 2015 (Handelingen II 2015/16, nr. 18, Regeling van werkzaamheden) heeft uw Kamer mij verzocht toe te lichten wat de stand van zaken is in de discussie rond Zwarte Piet.

Met deze brief informeer ik u, mede namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, over de stand van zaken.

In deze tijd van het jaar is de discussie over het uiterlijk en de rol van de Zwarte Piet figuur in het Sinterklaasfeest weer actueel. Kinderen en volwassenen kijken naar het Sinterklaasjournaal. Scholen, verenigingen en bedrijven laten de vormgeving van de figuur van Zwarte Piet vaak afhangen van de lijn die de NTR kiest.

In veel gemeenten wordt Sinterklaas bij de intocht vergezeld door een zwarte of bruine Piet, zo blijkt uit verschillende onderzoeken, waarbij oorringen, dik aangezette rode lippen en krullige zwarte haardos vaak zijn verdwenen. Er zijn ook gemeenten waar volop wordt geëxperimenteerd met gekleurde pieten, roetveegpieten en witte pieten.

Ook scholen vieren het feest op verschillende manieren. Scholen in de grote steden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht hebben besloten af te zien van de klassieke Zwarte Piet. In kleinere gemeenten vieren scholen het feest veelal met traditionele Zwarte Pieten.

Duidelijk wordt dat onder invloed van de maatschappelijke discussie in de afgelopen jaren de figuur van Zwarte Piet op steeds gevarieerdere wijze wordt vormgegeven.

Nationale inventaris

De traditie van het Sinterklaasfeest is in januari 2015 opgenomen in de nationale inventaris immaterieel erfgoed, die door het Nederlands Centrum voor Volkscultuur en Immaterieel Erfgoed wordt gecoördineerd. Het samenstellen van de nationale inventaris is een verplichting van het UNESCO-Verdrag ter Bescherming van het Immaterieel Cultureel Erfgoed. De overheid faciliteert de ontwikkeling van de inventaris, maar de overheid bepaalt niet welke tradities worden opgenomen. De gemeenschappen die immaterieel erfgoed levend houden, melden zelf hun traditie aan en houden de tradities levend. Op die manier is de inventaris van en voor de gemeenschappen zelf.

Het Sint en Pietengilde heeft de Sinterklaastraditie aangemeld bij de inventaris. Het Gilde heeft zich gecommitteerd tot het voeren van gesprekken met voor- en tegenstanders van de traditie en geeft aan dat langzamerhand veranderingen zichtbaar zullen worden in de manier waarop de traditie wordt gevierd. Dit is geheel in de geest van het UNESCO-verdrag, dat als doel heeft een respectvolle dialoog tussen gemeenschappen en respect voor verschillende uitingen van immaterieel erfgoed te bevorderen.

Internationaal

Op 19 augustus 2015 vond een hoorzitting plaats van de *Committee on the Elimination of Racial Discrimination* (CERD) van de Verenigde Naties. In deze zitting werd de rapportage van Nederland besproken over het beleid om alle vormen van rassendiscriminatie uit te bannen. Nederland heeft duidelijk gemaakt hoe het omgaat met het maatschappelijk debat over het Sinterklaasfeest en de rol van Zwarte Piet. Het kabinet onderschrijft met het VN-comité tegen rassendiscriminatie en het College voor de Rechten van de Mens, dat in de vertolking van Zwarte Piet negatieve stereotyperingen een rol kunnen spelen. Deze kunnen onbedoeld vooroordelen en discriminatie in de hand werken en mensen kwetsen. Tegelijkertijd acht de regering het van belang te benadrukken dat dit mensen die het feest altijd met veel vreugde vieren, niet tot racist maakt. Het kabinet is van mening dat een verbod op Zwarte Piet van staatswege niet de uitweg is, maar dat de overheid wel een rol kan spelen om een respectvolle nationale dialoog te faciliteren. Het Sinterklaasfeest is een traditie die door de samenleving wordt vormgegeven en die is blijven bestaan door te veranderen. Tradities ontwikkelen zich en passen zich aan nieuwe tijden aan.

De beleidsreactie op het rapport van de Working Group of Experts on People of African Descent, die vorig jaar een werkbezoek aan Nederland bracht, is positief ontvangen in de Mensenrechtenraad op 28 en 29 september 2015.

De overheid vindt het belangrijk dat het debat op een respectvolle wijze wordt gevoerd. In de verdeling van werkzaamheden van het kabinet, zijn het de Ministers van SZW en OCW die hiervoor verantwoordelijk zijn.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. Bussemaker